

TURVATAITOKOULUTUS

2012-2013

Eeva Iisakka Haapaniemen päiväkoti, Auli Siltanen Vaajakosken päiväkoti,
Sanna Leppänen Linnan päiväkoti

Lopputyö: sosiodraama

Tekijät:

Auli Siltanen, Vaajakosken päiväkoti, erityislastentarhanopettaja

Eeva Iisakka, Haapaniemen päiväkoti, lastenhoitaja

Sanna Leppänen, Linnan päiväkoti, erityislastentarhanopettaja

Kohde: Päiväkoti-ikäiset lapset. Tehtävä ei vaadi lukutaitoa.

Materiaalit: kaksi käsinukkeä (vaihtoehtona ihmiset esittävät itse), ”kaukosäädin”.
Asioita voi käydä läpi omaan tahtiin lasten kehitystason ja jaksamisen mukaan.

Tähän sosiodraamaan tarvitaan kolme aikuista (tai isompaa lasta). Kaksi aikuista esittää jotain sosiaalista tilannetta ja yksi on ohjaajana. Tilannetta esitetään hetki kunnes ohjaaja ”katkaisee” tilanteen kaukosäätimen tms. avulla. Esittäjät jähmettyvät. Lapset miettivät kuinka tilanne voisi edetä. Asiasta keskustellaan ja tilannetta esitetään eteenpäin. Tilanteita on neljä: sopiva koskettaminen, vieraan mukaan lähteminen, eksyminen ja kiristäminen.

1. Sopiva koskettaminen

Lähtökohta:

Lapsi leikkii kun toinen lapsi tulee kutittelemaan kovakouraisesti.

Tilannetta esitetään kunnes ohjaaja keskeyttää sen. Mietitään kuinka tässä voisi toimia.

Ratkaisuehdotuksia:

Turvaohjeet: "seis, poistu, kerro" eli ensin laitetaan käsi eteen ja sanotaan kovasti EI. Sitten jos tilanne ei helpota lähdetään tilanteesta pois ja kerrotaan aikuiselle.

Mistä keskustella

Toiselle on tehtävä selväksi ettei halua jotain kohtelua. On tilanteita jolloin saa huutaa. Mitä kohtelua ei tarvitse sietää? → lyöminen, kutittaminen, ylipäättään kaikki mikä ei tunnu hyvältä tai mikä tuntuu sopimattomalta.

Toisen osapuolen on aina uskottava jos kielletään.

Aikuiselle täytyy aina kertoa vaikka toinen osapuoli yrittäisi sopia ettei kerrota tai jopa kieltää kertomasta aikuiselle.

Punaisen ja vihreän valon alueet (uimapuvun alle jäävä alue on hyvä sopia punaiseksi alueeksi johon ei saa koskea)

Lisätehtäviä: Tieto, taito ja temppu -pelissä on "mukavia kosketuksia", Nuori Suomi -materiaalissa myös.

2. Vieraan mukaan lähteminen

Lähtökohta:

lapsi leikkii rauhassa kun vieras aikuinen tulee lähemmäs katselemaan ja juttelemaan. Hän kehuu esim. lapsen ulkonäköä. Hän kertoo hukanneensa jotain läheiseen metsään ja pyytää mukaan auttamaan etsimisessä.

Tilannetta esitetään kunnes ohjaaja keskeyttää sen. Mietitään kuinka tässä voisi toimia.

Ratkaisuehdotuksia:

Haetaan aikuinen paikalle jos mahdollista. Jos aikuista ei ole saatavilla niin lähdetään pois tuttua reittiä (lelut voi hakea myöhemmin).

Mistä keskustella:

Korostetaan että vieraat aikuiset eivät saa pyytää lapsia muualle. Omia tietoja ei saa kertoa vieraille aikuiselle jos ei ole itse hädässä ja hakenut itse apua. Kenenkään kanssa ei ole pakko keskustella.

3. Eksyminen

Lähtökohta:

lapsi on kaupungilla vanhempiensa kanssa. Yhtäkkiä hän huomaa olevansa aivan yksin. Lasta houkuttelee ensin joku aikuinen lähellä olevaan kotiinsa. Lapsi ei lähde.

Tilannetta esitetään kunnes ohjaaja keskeyttää sen. Mietitään kuinka tässä voisi toimia.

Ratkaisuehdotuksia:

Pysy paikalla ja katsele rauhassa ympärillesi –lasta todennäköisesti etsitään. Voi vaikka kiivetä johonkin lähellä olevalle korkeahkolle paikalle, esim. puistonpenkille jotta näkisi ja tulisi nähdyksi.

Huutaakin voi.

Kerrotaan esim. kassamyyljälle, jollekin töissä olevalle joka tuntuu turvalliselta.

Jos yksi aikuinen ei ota tosissaan kerro seuraavalle.

Pysy ihmisten lähellä, älä lähde kenenkään kotiin.

Mistä keskustella:

Tässä tilanteessa on tärkeää että osaa kertoa kuka on ja kenen mukana on ollut. Luotettava aikuinen ei pyydä mukaan tai ymmärtää jos ei halua lähteä vieraan matkaan. On hyvä kiinnittää itseensä mahdollisimman paljon huomiota, tällöin tilanteeseen puuttuvat vain ne jotka todella haluavat auttaa (tilannetta hyväksi käyttävät eivät halua huomiota)

4. Kiristäminen ”jos et tee jotain niin...”

Lähtökohta:

Lapsi on leikkimässä kun isompi lapsi tulee lähelle.

Isompi lapsi pyytää pienempää hakemaan naapurin pihasta jalkapallon.

Pienempi lapsi kieltäytyy ja yrittää lähteä pois.

Isompi lapsi alkaa uhkailemaan ”mää kerron kaikille että sulta tuli pissat housuun jos et mene”.

Tilannetta esitetään kunnes ohjaaja keskeyttää sen. Mietitään kuinka tässä voisi toimia.

Ratkaisuehdotuksia:

Ensin kieltäytyy vaikka toinen uhkaileekin.

Katselee ympärilleen olisiko tuttuja aikuisia tai muita turvallisen oloisia aikuisia.

Yrittää lähteä paikalta keinolla millä hyvänsä.

Menee aikuisen luo aina kertomaan.

Mistä keskustella:

Mitä toinen voi pakottaa tekemään: varastamaan, menemään vaaralliseen paikkaan, toinen voi pyytää jotain tavaraa tai rahaa itselleen.

Aina täytyy kertoa aikuiselle tällaisesta tilanteesta vaikka olisi uhkailtu seurauksilla tai olisi itse ollut ilman lupaa jossain.